

Tradičný boj priemyslu a ekológie

PETER BACHRATÝ

Nový legislatívny návrh o chemikáliách spustil lavínu negatívnych vyjadrení o súčasnej podobe environmentálnej politiky EÚ a nerealizovateľnosti lisabonskej stratégie

KONCOM ROKU 2003 Európska komisia zverejnila kontroverzný návrh novej európskej

legislatívy o chemikáliách, ktorá je známa pod názvom navrhovaného systému REACH (Registrácia, hodnotenie a autorizácia chemických látok). Pôvodným zámerom tejto legislatívy bolo, aby výrobcovia alebo dovozcovia chemických látok v množstve väčšom ako jedna tona ročne boli povinní zaregistrovať príslušnú chemickú látku v centrálnej databáze. Podľa predpokladov sa mal systém REACH zaviesť v roku 2006, resp. 2007. V súčasnosti návrh čaká na novembrové a decembrové rokovanie Rady, pričom do Európskeho parlamentu by sa mal dostať začiatkom roku 2005.

Implementácia legislatívy sa aj vďaka silnému a organizovanému lobingu chemických výrobcov pravdepodobne odiala a jej obsah sa ešte upresní. „Čas na presadenie záujmov slovenského chemického priemyslu v tomto procese sa kráti. Ich predstavy by sa určite dali realizovať cez profesionálnych lobistov, ktorí vedia reagovať okamžite. Tento typ legislatívy nemožno analyzovať až po jeho schválení, pretože pre niektoré spoločnosti bude súčasný návrh znamenať ko-

nec ich podnikateľskej činnosti,“ hovorí Patrik Zoltvány, partner pre európske záležitosti a lobingové služby z Amrop Jenewein Group.

Chemici verus Komisia

Európsky chemický priemysel veľmi negatívne zareagoval na spomínaný legislatívny návrh a ostro Komisiu obvinil, že pri jeho tvorbe nespolupracovala s jeho predstaviteľmi. Vo všeobecnosti možno návrhu vyčítať jednostranné zameranie na environmentálne problémy, chýbajúcu analýzu a kompenzáciu dopadu na konkurencieschopnosť chemického priemyslu v európe. Otázne sú aj jeho v praxi ťažko realizovateľné administratívne obštrukcie. Komisia po tejto negatívnej reakcii zo strany chemického priemyslu zaviedla tzv. roz-

Hlavné „zelené“ priority holandského predsedníctva

- ◆ Udržateľná doprava
- ◆ Dopravný hluk
- ◆ Emisie CO₂ z motorových vozidiel
- ◆ REACH
- ◆ Klimatické zmeny
- ◆ Fluoridované plyny

šírené hodnotenie dopadov, o ktoré sa zasadil najmä Günther Verheugen, európsky komisár pre priemysel.

Boj o konečnú podobu chemickej legislatívy REACH sa ešte viac vyostřil po tom, ako krvné testy ochranárskej organizácie WWF ukázali prítomnosť množstva chemických prvkov v telách skúmaných osôb. Zástupcovia chemického priemyslu správu okamžite odmietli ako „poplašnú“ a „vytvárajúcu nepokoj vo verejnosti“.

Stanovisko starej a novej Komisie jasne hovorí za schválenie legislatívneho návrhu REACH. Potvrdzujú to aj vyjadrenia Günthera Verheugena v Európskom parlamente, keď povedal, že „z krátkodo-

bého hľadiska existuje potenciálne riziko straty podielu na trhu pre chemický sektor.“ Günther Verheugen však verí, že z dlhodobého hľadiska sa režim REACH ukáže ako „nový medzinárodný štandard, ktorý európskemu priemyslu poskytnie podstatnú konkurenčnú výhodu.“

Zelené predsedníctvo

Od vydania návrhu legislatívy REACH v roku 2003 a jej schválenia sa lídri európskeho priemyslu a niektorých členských krajín zamýšľajú nad vytvorením novej politiky únie, ktorá by viac harmonizovala vzťah medzi životným prostredím a konkurencieschopnosťou priemyslu. Napriek

tomu, že jedným z lisabonských cieľov pre EÚ je stať sa do roku 2010 najkonkurencieschopnejšou poznatkovo orientovanou spoločnosťou, súčasnosť, niekedy až kontra-produktívna environmentálna politika únie a trvalo udržateľný rast sa dostávajú pod kritiku. Občas sa dokonca označujú ako bremená zaťažujúce európsky priemysel v jeho boji za zachovanie konkurencieschopnosti na svetových trhoch. Výsledky environmentálnej politiky Európy za uplynulých päť rokov potvrdili, že následkom nekomunikácie administratívy Komisie s priemyslom je nespĺnenie stanovených environmentálnych cieľov. V sektoroch ako energetika dokonca masívnu podporu obnoviteľných zdrojov a postupné odstraňovanie tradičných spôsobov výroby elektrickej energie únia určite v budúcnosti pocíti zvýšenou závislosťou od dovozu energií.

Výzvu racionalizácie a spojenia konkurencieschopnosti s environmentálne orientovanou priemyselnou politikou si osvojila nová predsedníčka krajiny únie – Holandsko. Predstavitelia tejto krajiny pri predstavení cieľov svojho predsedníctva potvrdili nový prístup, pri ktorom sa budú snažiť vyhnúť „tradičnému konfliktu medzi ekonomickými a environmentálnymi záujmami.“

Riešenie podľa holandského štátneho tajomníka pre bývanie, územnú politiku a životné prostredie Pietera van Geela spočíva v „kombinácii niekoľkých nástrojov, ktoré by mali byť zamerané najmä a v prvom rade na politiku ekologického obstarávania, fiškálne stimuly a ekologické investície.“ V rámci predsedníctva Holandsko zdôrazňuje aj dôležitosť sústredenia na „lepšiu internalizáciu environmentálnych nákladov“ podnikmi a na „zrušenie subvencií, ktoré poškodzujú

životné prostredie“.

Podobne ako v iných oblastiach a sektoroch sa v budúcich piatich rokoch činnosti novej Komisie očakávajú výrazné zmeny európskej priemyselnej politiky a snaha racionálne, ale predsa len regulovať v Bruseli jednotlivé priemyselné sektory.

Prvým krokom podnikov a podnikateľov, ktorí chcú byť dobre pripravení na členstvo v únii a profitovať z neho, by určite malo byť vytvorenie varovného systému pripravovanej legislatívy s potenciálne negatívnym dopadom, kde najvýhodnejšou formou sú profesionálne monitoringy legislatívy alebo celých politik únie. V prípade negatívnych legislatívnych návrhov by určite malo byť pravidlom oslovenie profesionálnych lobistov.

„Niekedy legislatíva s negatívnym dopadom vzniká pre neinformovanosť, príp. nevedomosť úradníkov Komisie, ktorí ju pripravujú. Pre profesionálnych lobistov nie je väčším problémom vhodnou argumentáciou a vďaka znalosti bruselského prostredia a jeho systémom takýto legislatívny návrh pozmeniť,“ dodáva Patrik Zoltvány. Je potrebné, aby slovenskí podnikatelia boli vo väčšej miere súčasťou európskeho rozhodovacieho systému a v menšej miere jeho pozorovateľmi, pretože doterajší prístup im môže spôsobiť nemalé straty. ❖

(AUTOR JE KONZULTANTOM EÚ
KANCELÁRIE AMROP JENEWEIN GROUP
A AKREDITOVANÝM LOBISTOM V BRUSELI)
www.euoffice.ajg.sk

Hlavné udalosti v Bruseli za uplynulé dni

- ◆ V najnovšej správe OECD podporila ekonomické reformy Turecka prijaté od ekonomickej krízy krajiny v rokoch 2000 a 2001.
- ◆ Romano Prodi vidí lisabonskú agendu ako „veľké zlyhanie“ a členské krajiny viní z toho, že tvrdohlavo trvajú na práve veta.
- ◆ Ratifikácia Kjótskeho protokolu dolnou komorou ruského parlamentu znamená, že pakt o znížení emisií skleníkových plynov môže vstúpiť do platnosti o tri mesiace.
- ◆ Konflikt o podobu chemickej legislatívy REACH pokračuje po tom, ako krvné testy ochrannárskej organizácie WWF ukázali prítomnosť množstva chemických prvkov v tele skúmaných osôb. Zástupcovia chemickeho priemyslu správu okamžite odmietli ako „poplašnú“ a „vytvárajúcu nepokoj vo verejnosti“.
- ◆ Rada ministrov vnútra a spravodlivosti EÚ v Luxemburgu rokovala o novom viacročnom programe EÚ v oblasti justičnej a policajnej spolupráce, azylovej a imigračnej politiky a s tým súvisiacich záležitostiach. ❖